

Morten Hammer

Min fars hemmelige krig

*En gang modstandsmand - altid modstandsmand!
– om min fars Stay Behind aktiviteter under Den Kolde krig.*

”Aldrig mere en 9. april!”

Forlag1.dk

Morten Hammer

Min fars hemmelige krig

(En gang modstandsmand - altid modstandsmand)

**- om min far Chr. Houmark Hammers hemmelige/illegale
aktiviteter under den kolde krig (1948 - 1989)**

Min fars hemmelige krig

Forfatter: Morten Hammer,
mhammer@post3.tele.dk

Udgivet på Forlag1.dk

1. udgave - 1. oplag 2026

ISBN: 978-87-94313-29-2

Tryk: Fjerritslev Tryk

Alle rettigheder forbeholdes forfatteren

Billede på forsiden:

”Nedkastning af våben” - Frihedsmuseets billedarkiv

Billede på bagsiden:

”Hvis krigen kommer” - Husstandsomdelt pjece fra 1962

Indhold

1. Baggrund	5
2. "Stay Behind" netværk	5
3. "Aldrig mere en 9. april"	8
4. Jens Toldstrups hemmelige organisation.....	12
5. Nordthy Hjemmeværnsforening.....	24
6. "Stay Behind" i Nordjylland.....	41
7. Nordjylland som allieret brohoved.....	44
8. Mine egne erindringer	47
9. Mysteriet Asger Knakkegaard	52
10. Hvad skete der med våbendepoterne?	57
11. Min fars rolle	66
12. Min konklusion	71
13. Toldstrups hemmelige organisation og Operation "Absalon"? ..	75
14. Efterskrift	80
15. Litteraturhenvisninger	85

15. Litteraturhenvisninger

- 1) <http://www.aabo-web.eu/genealogy/documents/AJJ-dok16jan1963.pdf>
- 2) https://biografiskeksikon.lex.dk/Knud_Østergaard
- 3) Ekstrabladet: "Jeg var partisanchef i Gladio" - 26. november 1990
- 4) Jyllandsposten: Dæknavn "Skipperen" - 25. november 1990
- 5) Jyllandsposten: "Frihedskæmpere var klar til sabotage mod russerne" - 27. november 1990
- 6) Jyllandsposten: "Hvad depotet gemte" - 20. juli 2013
- 7) Jyllandsposten: "Ledende skikkelser, klassificerede oplysninger, Det Italienske spor" - 21. juli 2013
- 8) Hans Hækkerup: "På skansen" - Lindhart & Ringhof - 2002
- 9) Jyllandsposten: "Hækkerup var klar til landkrig" - 18. juni 2002
- 10) Kjeld Hillingsø: "En koldkriger taler ud" - Lindhart & Ringhof - 2004
- 11) Peter la Cour: "Stay Behind" - Peter la Cours Forlag 2018
- 12) Ole Grøn: "Et amerikansk netværk i Danmark under den kolde krig" - Academia.edu - 2015
- 13) Ole F. Drostrup: "Ranumkonventet" - Lindhart & Ringhof - 1976
- 14) William Colby: "Honorable Men: My Life in the CIA" - Simon & Schuster - 1978
- 15) Chr. H. Hammer: "En thybo søger i gamle spor" - Yde Sørensens Forlag - 2007
- 16) <http://krim.dk> - PET Kommissionen 2009: "Stay-Behind og Firmaet"
- 17) Nordjyske 30. maj 2013: "Soldaten fra gravhøjen lever"
- 18) <https://tidsskrift.dk/frakrigogfred/article/view/26998>: Skyggerne på væggen - 24. februar 2014
- 19) Frihedsmuseet: Indberetninger fra Frode Pedersen, arkiv nr. U-13899-I og U-13899-II
- 20) <https://koldkrig-online.dk>: "Danmark under Den Kolde Krig" - 2023

- 21) <https://indblik.dk>: "Amerikanerne var både bedemænd og fødselshjælpere i dansk politik. Case Closed!" - 11. maj 2023
- 22) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1952/63>:
"Forholdsordren af 1952"
- 23) Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1999: Chr. H. Hammer - "Hjemmeværnets første år."
- 24) Filmcentralen - Ida Grøn: "Min farfars hemmelige krig" - 2017
- 25) Jens Toldstrup: "Uden kamp ingen sejr" - Aros - 1947
- 26) Steen M. Andersen: "Modstandsorganisationen Ringen 1941-1945." - Lindhart & Ringhof - 2019
- 27) Information 30. Oktober 1998: PET-FET og Den Tredie Hemmelige Tjeneste.
- 28) https://www.lokalhistorier.dk/Kold_Krig/Depot_Frederiksborg/
- 29) Jens Kirk: "Hanegal over lyse sind" - Forlaget i Haarby - 1985
- 30) Jyllandsposten 25. juli 2013: "Hjemmeværnet førte ulovlige kommunistlister"
- 31) Kristelig Dagblad 20. august 2019: Nekrolog over Otto Grøn.
- 32) Kristelig Dagblad 11. maj 2017: Ida Grøn: " Var farfar CIA-agent under den kolde krig?"
- 33) Historisk Årbog for Thisted Amt 1999: "Hjemmeværnets første år"
- 34) BSTH Nyhedsblad nr. 73 - Oktober 2013: "Ejby-Nielsens rapport til Generalkommandoen af 20. februar 1946".
- 35) <https://nyheder.tv2.dk/2013-07-25-soeren-espersen-forstaar-lister-over-kommunister>
- 36) <https://issuu.com/s.s.r/docs/danske-specialstyrker>
- 37) <http://oktobernet.dk/kp/KP2000/kp0024/s16.htm>
- 38) <https://www.airmen.dk/pdfs/p420haa1996KR.pdf> "Henrys kamp"
- 39) Yde Sørensens Forlag 1993: "En duft mellem hav og fjord"

- 40) https://www.arkivthy.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=349:lydfiler&catid=29&Itemid=291 (Jens Kirk fortæller om modstandsarbejdet i Nordthy)
- 41) Arne Mosgaard: "Frihedskamp - Forsvarsvilje" - Forlaget Centrum - 1995
- 42) Jyllandsposten 17. maj 2017: "Min farfar var en aktiv del af et tophemmeligt CIA netværk i Danmark"
- 43) <https://politi.dk/rigspolitiet/nyhedsliste/frit-lejde-rekordmange-skydevaaben-afleveret/2017/07/07>
- 44) <https://www.yumpu.com/da/document/read/17656674/aldrig-mere-en-9-april-forsvarskommandoen>
- 45) NATO Declassified: "Resume of exercise MAIN BRACE" - 13-25 September 1952"
- 46) Vendsyssel Årbog 2020: "Limfjorden kunne have været grænsen"
- 47) Peer Henrik Hansen: "Da Yankee'erne kom til Danmark" - Lindhardt og Ringhof - 2008
- 48) Information 5. juni 2008: "Informations-støtte var USA agent."
- 49) Jyllandsposten 21. juli 2013: "Ledende skikkelser, Klassificerede oplysninger, Det italienske spor ..."
- 50) Chr. H. Hammer: "Et historisk tilbageblik på Besættelsen" - Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1993.
- 51) https://files.libcom.org/files/NATOs_secret_armies.pdf
- 52) ArkivThy: "Redaktør Kjeld Jensens beretninger fra besættelsen".
- 53) JSOU Press: "Resistance Operating Concept" - 2020
- 54) Ninka: "Om lidt er de borte." - Gyldendal - 2005
- 55) Bent Jensen: "Ulve, får og vogtere" - Gyldendal - 2014
- 56) Jørgen Sevaldsen: "Montgomery, Danmarks befrier" - Lindhart & Ringhof - 2012
- 57) Niels Barfoed: "En kriger. Portræt af Ole Lippmann" - Gyldendal 2005
- 58) Bluhme og Wormslev: "Sidste nyt fra Sydslesvig" - Egen Udgivelse - 2022

- 59) ArkivThy: "Besættelsestiden i den lokale avis" - samling af avisudklip.
- 60) Statens Arkiver: Realregistre for Hillerslev-Hundborg Herreder 1947-1974.
- 61) Registreringstidende 4. oktober 1958 - Firmaet Finn Paaske A/S
- 62) <http://modstand.natmus.dk>: Poul Holger Hammerich
- 63) Jørgen Hæstrup: "Hemmelig Alliance" - Thaning og Appel - 1959
- 64) Knud Østergaard: "Obersten" - Gyldendal 1995
- 65) Svend Ove Gade: "Modstandsbevægelsens sejr og nederlag" - Trykkefrihedsselskabet 30. januar 2015
- 66) Carl-Johan Bryld: Danmark fra oldtid til nutid (side 227) - Gyldendal 2002
- 67) https://kvindebiografiskeleksikon.lex.dk/Jutta_Graae
- 68) https://www.academia.edu/39691932/Arbejderbevægelsens_Informationen_Central_Socialdemokratisk_antikommunisme_under_den_kolde_krig_1944_73
- 69) <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/flemming-junker-1904-2002>
- 70) https://biografiskeleksikon.lex.dk/Erik_Husfeldt
- 71) <http://jubi100.dk/bibliotek/Vaebneren/1946-04-Vaebneren.pdf>
- 72) Pernille Pedersen: "Det nordvestlige Nordjylland under Besættelsen - side 296" - Forlaget Vrejlev - 2021
- 73) Jyllandsposten 28. november 1990: "Officer støttede undergrundshær"
- 74) <https://modstand.natmus.dk/PersonBiografi.aspx?13783> (Hans Ebbe Munck)
- 75) "Træk af historien om Hjemmeværnet på Sydfyn 1949-1999" - Hjemmeværnsdistrikt Sydfyns Støtteforening - 1999
- 76) Sven Ove Gade: "Toldstrup. En biografi om en modstandshelt!" - Gyldendal 2011
- 77) Th. W. Friis og Per Henrik Hansen: "Den hemmelige krig" - Fynske Årbøger 2006

- 78) Information 4. juli 2009: "USA stod bag privat dansk spionage"
- 79) Henrik Dethlefsen: "De illegale Sverigesruter 1943-45" - Lindhart & Ringhof - 1993
- 80) Rigsarkivet 10276: "Ranumkonventet - Droppingfolk, - møder og -gods (1945-47)"
- 81) Rigsarkivet 10276: "Ranumkonventet - Oberst Ejby Nielsen 1945"
- 82) ArkivThy: "Constantin Sørensens beretning fra besættelsen".
- 83) Rigsarkivet 06445: "Jens Toldstrup - Korrespondance med England"
- 84) Rigsarkivet 06445: "Jens Toldstrup - Korrespondance vedrørende de enkelte distrikter"
- 85) Rigsarkivet 10276: "Jens Toldstrup - Diverse papirer"
- 86) Rigsarkivet 10276: "Jens Toldstrup - Droppinggods"
- 87) Rigsarkivet 06445: "Jens Toldstrup - Korrespondance med Sverige"
- 88) Rigsarkivet 10276: "Jens Toldstrup - Arkivregistratur"
- 89) Rigsarkivet 10276: "Ranumkonventet - O. Høegh-Guldberg: Sydslesvisk Nyhedstjeneste"
- 90) Rigsarkivet 10276: "Ranumkonventet - A. Rask: Etableringen af Sydslesvisk Nyhedstjeneste"
- 91) Rigsarkivet 10276: "Jens Toldstrup - Diverse materiale efter Befrielsen"
- 92) Chr. H. Hammer: "Den store oprydning efter Festung Thy" - Historisk Årbog for Thy og Vester Han Herred 1991
- 93) Villy Dall: "Hvem var Ejby-Nielsen" - Historisk Årbog for Thy 2017
- 94) <https://www.hjv.dk/oe/HJK/videnom/Sider/besaettelse-og-modstandskamp.aspx>
- 95) Børge Møller: "Vores egen lille krig" - Højers Forlag 2017
- 96) Thisted Dagblad 5. juni 2009: "Våbenlager fundet i Thy"
- 97) Trine Engholm Mikkelsen: "Storfyrstinden" - People's Press - 2021

- 98) Knud Holck Andersen og Orla Poulsen: "Krigsværk" - side 31 - Mors Lokalhistorisk forlag - 1982
- 99) Frihedsmuseet: Papirer vedr. foreningen "29. August" - arkiv nr. FHM 13802
- 100) Frihedsmuseet: Beretning fra Aabo til dr. phil. J. Hæstrup - arkiv nr. FHM 24691_1
- 101) ArkivThy: Bruhn-Petersens beretning om efterretningsvæsenet i Region 1 - dateret 27/9 1978
- 102) H.C. Toft: "Erindringer om Modstandsbevægelsen" - Egnshistorisk Arkiv i Hvidbjerg - 1986/32
- 103) H.M. Lunding: "Stemplet fortroligt" - Gyldendal - 1979
- 104) <https://forsvarshistorien.dk/under-amerikansk-pres-forsvarslovene-af-1950-og-1951/>
- 105) Samtaler med Jørn Christian Knakkegaard - December 2024
- 106) Rigsarkivet PX-1G5: Parkkompagni og Sektion Nordvest (Thisted) - Indkommende og udgående skrivelser m.m.
- 107) Information 21. marts 2000: "Arkivet der skulle destrueres"
- 108) Information 5. november 1998: "Militærtjeneste førte an i 1950'erne"
- 109) Frihedsmuseet 07B.10.183/II: "Styrkelister for Sektion Nord-Vest (Thisted)."
- 110) W. Christmas-Møller: "Obersten og Kommandøren" - Gyldendal - 1999
- 111) Jyllandsposten 18. august 2002: "Den hemmelige krig".
- 112) Danskernes Historie Online: "Pigtråd-Gestapofangen" nr. 3 - Juni 1988
- 113) Erland Leth Pedersen: "De danske varulve" - Politikens Forlag - 2015
- 114) "Klokken er 5 minutter før 12" - Nr. 28 - 1945 - Illegalt blad - Privat eje
- 115) <https://polennu.dk/dansk-polsk-spionage-under-besaettelsen-i-danmark/>

- 116) Pernille Pedersen: "Det nordvestlige Nordjylland under Besættelsen - side 86
- Forlaget Vrejlev - 2021
 - 117) Trine Engholm Michelsen: "Krigens mørkeste time" -
People's Press 2025
 - 118) Jyllandsposten 11. december 1960: "Hvad nyt fra
Modstandsfronten 15 år efter"
 - 119) Jyllandsposten 4. december 1974: "Knud Østergaard
hjemmeværnschef - ud af politik"
 - 120) Jyllandsposten 7. juli 1979: "Afhandling om
Ranumkonventet"
 - 121) Jyllandsposten 13. maj 1951: "Vi fik Halen på Komedie"
 - 122) Frihedsmuseet FHM_19586_1_1: "Interview med Knud
Korsgaard, Koldby"
 - 123) [https://forstadsmuseet.dk/historien-om/
hjemmevaernets-tilblivelse/](https://forstadsmuseet.dk/historien-om/hjemmevaernets-tilblivelse/)
-

Morten Hammer
Fyrrehusene 10
2600 Glostrup
<http://hammer.dyndns.dk>

Min far, Christian Houmark Hammer, har fortalt rigtig meget om sine oplevelser som modstandsmand under - og også lige efter 2. Verdenskrig, både i sin egen bog "En Thybo søger i gamle spor - tilbage til årene 1939-1945", og en masse artikler i "Historisk Årbog for Thy og Vester Han Herred" og "Jul i Thy", og han medvirkede også i flere udsendelsesrækker om 2. Verdenskrig på TV MidtVest.

Hele familien har desuden oplevet, at min far holdt meget af at fortælle om sine krigsoplevelser. I den forbindelse udtalte han engang: "Hvis de skiftende regeringer efter krigen havde vidst, hvad vi gik og lavede, så var vi blevet stillet for en domstol og anklaget for at være landsforrædere". Han uddybede det ikke nærmere, selv om jeg ind imellem forsøgte at udfritte ham lidt.

Da far døde i 2016, og jeg begyndte at gennemgå hans historiske arkivalier, var jeg meget spændt på, om jeg kunne finde noget om den sag, men jeg fandt intet som helst!

Efter at jeg så fik et tip om at kikke nærmere på "Operation Gladjo" og de hermed forbundne hemmelige såkaldte "Stay Behind" netværk i de forskellige europæiske lande under "Den Kolde Krig" (1948 - 1989), gik det efterhånden op for mig, hvad far må have hentydet til.

Jeg har i denne beretning forsøgt at belyse disse Stay Behind netværk/operationer specielt i Nordjylland, hvor man synes at have haft helt sin egen dagsorden i den forbindelse - ikke mindst i Thy!

ISBN 978-87-94313-29-2

